

Léleknyugtató lélekkeltető

Koronczi Endre kiállításai

MADÁR MÁRIA

Capa Központ – Project Room, 2017. XII. 12. – 2018. I. 29.
Labor, 2017. XII. 19–31.

Mikor 2017 decemberében beléptem Koronczi Endre kiállítására a Nagymező utcába, akkor még nem tudtam, hogy a gondolataimat látom majd viszont rendszerezett és rögzített formában. A gondolatokat, amelyek elszállnak, mint a szél a szatyorból vagy a szatyorról. Egy héttel később a Képiró utcában összeráncolt homlokkal szemléltem a fehér vászakra fekete festékkel felfestett vonal-ecsetnyom ritmusokat, és próbáltam rájönni, hogy hol itt a szél, amire a cím utalt. Míg a Nagymezőben minden olyan egyértelműen léleknyugtatónak, rendszerezettnek, dokumentálnak és láthatónak tűnt, addig itt elfogott az absztrakcióval szembeni nyugtalanság.

Az elmúlt években Koronczi Endre kitartó munkával figyelte meg a Ploubuter Parknak elnevezett kísérleti zóna vagy laboratórium lakóit, melyeket mindennapi környezetünkben műanyag zacskókként ismerünk. Az ember teremtette tárgyat a szél mozgása kelti életre, és teszi látható lénné, melyek előfordulási helyeit, alakzatait és kiszámíthatatlan viselkedési mintáit rendszertani vázba, taxonómiába

Kiállítási enteriőr a *Paratusspiritus manuatum* (háztáji lélekkeltető) című kiállításon, Capa Központ – Project Room

rendezte a művész. Ezzel az alapos munkával eljutott arra a pontra, akár a kísérleteit végző tudós, hogy eredményeit összegezze, és további hipotéziseket keresve a mozgató erők felé fordítsa a figyelmét. Esetünkben a szél felé.

A Ploubuter Park projekt vagy gondolat-kísérlet a láthatatlan, csak a következményein keresztül megismerhető, általunk nem kontrollálható, mozgó vagy éppen nyugvó zacskókként láthatóvá váló jelenségből indult ki. A szabadság egyfajta manifesztálódásából, ha elvonatkoztatunk a napjainkra már a zacskóval negatív értelemben összemosódott környezetszennyezéstől, amely éppen teremtményünk szabadon hagyásából következik.

A Nagymező utcában a Koronczi által *Paratusspiritus manuatum*-nak elnevezett, kontrollált körülmények között háztájilag előállított lények (lélekkeltető csoportok) video- és fotódokumentációból álló installációja összegzi az elmúlt évek tanulságait.¹ A várostól távolabb eső festői vidékeken mesterségesen összekötözött zacskók idilli helyzetben járnak élet- vagy haláltáncukat, kísérleti körülmények között, melyek az ember beavatkozása nélkül ilyen formában nem fordulnának elő. A művész a természetbe való kivonulásával hasonlít az állatokat dokumentáló természetfotósra, aki kiszámíthatatlanul változó helyzetekben vár az élőlény mozgásba lendülésére, a tökéletes pillanatra. Koronczinál ez a kiszámíthatatlanság a laboratóriumi helyzet, a gondolatkísérlet terepe. A *Paratusspiritus manuatum* életét dokumentáló videók és fotók (a szél hangjaival) együtt és külön-külön is vizsgálható művek, de a projekt részeként válnak műalkotássá. A kiállítótérben megrendezett intermedialis kísérletben,

fotó: Koronczai Endre

KORONCZI ENDRE: „Megfestem a szelet”, akciófestés a plein airben, 2017. március 13, GPS 47.749902, 19.188129

a művészettörténet egyik toposzához, a műte-
remből való kivonuláshoz tér vissza, hogy a szelet
annak természetes környezetében, ecsettel a
kezében próbálja megfogni. Ez utóbbi a kiállításához
készült trailerből derül ki.²

A Ploubuter Park „élőlényétől” való elszakadás,
vagyis a lélekkeltetőről való fizikai lemondás és a
szél más médiumban való megörökítése értelmez-
hető Koronczai projektjének következő fázisaként,
de akár rendszerszerű összegzésként is.

a fotográfiai értelmezésből
kizökkentő elemekként,
térképpel és GPS-adatokkal
vannak ellátva.

Ezzel ellentétben a Képiró
utcában hiába keresnénk
a szatyrok által előállított
„széljegyzeteket”, ott a
Parkra visszautaló videón
azt láthatjuk, ahogy a szél
mozgatja a vegetációval
beborított mezőt. A videó
mellett Koronczai visszatér
egy általa korábban jól
ismert terepre, a festészet
médiumához, amelyet már
évek óta nem gyakorolt.
Egy klasszikussá vált
nyelven próbálja meg
ábrázolni az ábrázol-
hatatlant, kísérlet meg
széljegyzeteket készíteni.
Ami azonban mára jól
kódolható gesztusfes-
tészeti nyelvnek számít,
az a digitális korban élő
embernek elidegenítő elem,
mivel nem azon a módon
sűrít, mint a videó vagy a fotó.
A szél mögötti láthatatlan tartalom
csak a kiállítási koncepció ismeretében
értelmezhető egészsként.

A médiumok közötti különbségek ellenére
a párhuzamok nyilvánvalóak. Az egyik
kiállításban Koronczai a természetet teszi
meg a projekt laboratóriumává, a másikban

fotó: Koronczai Endre

KORONCZI ENDRE: Ploubuter Park, OpenAir installáció, 2017,
GPS 43.676427, 15.909725

Jegyzet

- 1 A teljes projekt dokumentációja az elmúlt évek kiállítási anyagaival együtt megtalálható a projekt honlapján: <http://www.koronczai.hu/ploubuterpark/>
- 2 A videó az alábbi linken megtekinthető: <https://www.youtube.com/watch?v=4aiRSopnEgk>

Kiállítási enteriőr a *Fehér szél* című kiállításon, Labor

fotó: Koronczai Endre

fotó: Koronczai Endre